

□ Законно ли е кметствата и домоуправителите да ни снимат с камери по паркове, училища и входове на сгради? Дали съдебни изпълнители и полиция злоупотребяват с

документи и декларации? Тези въпроси вълнуват наши читатели и ние ги зададохме на Венцислав Караджов, председател на Комисията за защита на личните данни.

Венцислав Караджов:

Внимавайте кой и защо копира личната ви карта

АННА ЗАРКОВА

- Г-н Караджов, в „Труд“ се получиха гневни писма от софийци, че съседите поставили във входовете на техните блокове камери. Това е мярка срещу крадци – то се знае, но не е ли и нарушение на Закона за защита на личните данни?

- И в Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) често постъпват жалби относно осъществявано видеонаблюдение в общи части на жилищни сгради. По закон обработването на личните данни от такова видеонаблюдение е допустимо, когато „се извършва от физически лица за техни лични или домашни дейности... Наскоро Съдът на ЕС се произнесе с решение по тази проблематика. Става въпрос за дело С 212 от 2013 г., по запитване от Върховния съд на Чешката република. В конкретния казус гражданин инсталирал система за видеонаблюдение в семейната си къща. Камерата била закрепена неподвижно и заснемала входа на тази къща, обществения път и входа на отсрещната къща. Съдът се произнесе категорично: При използване на система за видеонаблюдение, заснемаща хора и инсталирана от физическо лице в семейната му къща за защита на имуществото, здравето и живота на собствениците, ако - забележете! - в обсега на тази система попадат и обществени места, то това вече не е „обработване на лични данни, което се извършва изцяло за техни лични или домашни дейности...“ Тогава въпросният гражданин получава качеството на „администратор на лични данни“, и попада под контрола на Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД). Нашата комисия е задължена да се съобразява с това решение и с неговите мотиви в бъдещата си работа.

- А какво се оказва при проверка на жалбите, подадени до вас?

- При повечето е установено, че видеонаблюдението се осъществява за лични цели. Опасенията на съседите, че се извършва наблюдение и върху техни имоти, не се потвърждават. По принцип режимът за ползване на общите части на жилищните сгради е в правомощията на Общото събрание на етажната собственост. Редът за неговото свикване и вземането на решения са уредени в Закона за управление на етажната собственост. Всеки собственик може да иска отмяна на незаконнообразно решение на Общото събрание. В един от случаите, които проверихме, жалбоподателят се обвърна към прокуратурата със съмнения за неверен протокол от събраниято, с което е взето решение за охрана посредством видеонаблюдение.

Роден през 1972 г. в Бургас. Завършва право в СУ „Кл. Охридски“ през 1998 г. Започва кариерата си асоциация „Прозрачност без граници“, работи по проекти за борбата с корупцията и изграждането на демократични институции. Сътрудничи и по проекти на ЕК, Американската академия за международно развитие и др. През 2009 г. е съветник на вътрешния министър. Главен експерт към 41-вото и 42-рото народно събрание. През 2011 г. е член на ЦИК, а на 5 април 2014 г. е избран от НС за председател на КЗЛД.

Декларациите в интернет - без ЕГН, pognis и банкову сметку!

- Много хора смятат, че Столичната община и кметствата из цялата страна злоупотребяват с личния живот на гражданите, като ги снимат с камери на стотици места - на кръстовища, в детски градини, в паркове.

- Трябва да знаете, че видеонаблюдението не е равносилно на злоупотреба с лични данни. В редица нормативни актове се допуска извършването му за охранителни цели, особено пък на обществени места. С развитието на технологиите в национален и световен мащаб се развива и възможността за наблюдаване на различни обекти чрез видеокамери. Нашата комисия отчита това, когато взема решение за законосъобразността и допустимостта. Но поради обстоятелството, че в България видеонаблюдението като вид обработване на лични данни не е подробно нормативно уредено, при разглеждане на отделните казуси КЗЛД анализира не само събраните по жалбите доказателства, но и международното законодателство и практика.

- А дали вашата комисия държи под око специалните служби? Те подслушват, снимат, събират данни от лични документи и охранителни камери.

- Специалните служби имат право да обработват лични данни за изпълнение на възложените им от държавата задължения дори и без да уведомяват съответните физически лица. Целта, за която данните се обработват, трябва да е законосъобразна. При постигане на целта или при отпадането ѝ администраторите на лични данни следва да унищожат събраните. Проверката дали тези изисквания на Закона за специалните разузнавателни средства и Закона за електронните съобщения се спазват е в правомощията на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства и на Комисията за контрол над службите за сигурност към Народното събрание. КЗЛД също е разглеждала няколко случая на незаличени лични данни в регистрите на МВР и се е произнасяла със задължителни предписания за заличаване. Предписанията са изпълнявани.

- През 2003 г. Комисията за защита на личните данни реши, че копирането на документи за самоличност при сключването на абонаментен договор, извършвано от компанията „Глобул“, противоречи на закона. Цитирам: „Това се явява нарушение

на чл. 19 ал. 1 от ЗЗЛД, защото в личната карта на клиента се съдържат данни относно физическата идентичност, които се събират без наличието на правно основание.“ Но копирането на лични карти без основание продължава да се прави, май...

- Категорично считаме, че предпочитанията, предоставящи мобилни услуги, не следва да правят копие на лична карта при сключване на договор за услуга. През 2008 г. комисията издаде задължително предписание за това, мобилните оператори го оспориха пред съда, а той прие жалбите им за недопустими. Следва да се посочи обаче, че е допустимо копирането на лична карта при сключване на договори за лизинг. В тази връзка обаче е нужно клиентът да се информира за целта на копирането и в случай на отказ какви са последствията за него.

- А огласяването на конфликт на интереси с роднинските връзки в него и т.н., това не е ли посегателство срещу личния свят?

- КЗЛД има богата практика по казуси, свързани със Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. При тях се взема предвид и положението на задълженото по закона лице. От една страна, обявяването на лични данни чрез публикуването на декларациите за конфликт на интереси в интернет следва да се извършва след изричното съгласие на физическото лице декларатор, оформено в отделен текст. От друга страна Конституционният съд в свое решение потвърждава идеята, че публичните фигури се ползват с по-занижена степен на защита на личните данни. Но има една граница, която не бива да се прекрочава. Разкриването на някои данни биха застрашили личната неприкосновеност на което и да било лице. Ето защо КЗЛД има постоянна практика по отношение на ЕГН, подпис на декларатора и номера на банкову сметки и банкову карти. Това са данни, които по никакъв начин не следва да фигурират в публикуваните декларации.

- Колко жалби са пратени до комисията ви през изминалата година?

- За 2014 г. са постъпили 1100 жалби. През 2013 г. те са 550, през 2012 г. - 548, а през 2011 г. - 458. Най-често жалбите са за неправомерно обработване на лични данни от мобилни оператори, банки и кредитни институции. Следват жалбите срещу съдилища и срещу разпространение на лични данни в интернет от електронни медии и органи на местно самоуправление.